

VEČERNIK

POSTNINA PLACANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 244

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POSTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, torek 24. oktobra 1939

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Rusija ne bo posegla v vojno

Novo bolgarsko vlado sestavi z nova Kioseivanov — Važna posvetovanja v Bukarešti — Nadaljevanje pogajanj med Finsko in sovjetsko Rusijo — Pred revizijo ameriškega nevtralnostnega zakona — Poselitev poljskih pokrajin z Nemci — Dogodki na morju

Pravi nameni Moskve

MOSKVA, 24. oktobra. United Press. Zdi se, da je mogoče sedaj že točneje presojati stališče sovjetske Rusije glede na mednarodni položaj. Dasi na uradnem mestu v Kremlju strogo molče, je vendar znano, da ne mislijo poseči aktivno v sedanjo vojno. V tem smislu je bilo sestavljeno tudi Stalinovo pismo, ki ga je kot odgovor na zadnje Hitlerjevo odnesel pretekli teden v Berlin nemški minister za zunanje zadeve von Schulenburg. Nemčija je zahtevala, da se v smislu svojega dogovora med Berlinom in Moskvo pristopi k aktivnemu političnemu in vojaškemu sodelovanju, ker sta zahodni demokraciji nemške mirovne pobude odločno zavračali. Po mnenju, ki so si ga ustvarili tuji diplomati in poročevalci v Moskvi, je namen sovjetske Rusije samo izkoristiti sedanji mednarodni položaj v svojo korist, toda tako, da se ne bi nikjer zapletla v kako odkrito vojno. Nje- ni voditelji so prepričani, da bo nadaljnji razvoj sam ustvaril nove položaje, ka- kaka Rusija čaka na nadaljnji razvoj in na nove ugodne priložnosti. Pričakuje se, da se bo vrnil nemški veleposlanik von Schulenburg iz Berlina z novimi predlogi, toda sovjetsko stališče se gotovo ne bo spremenilo.

Sestava nove bolgarske vlade

SOFIJA, 24. oktobra. Dr. Georgi Kioseivanov je bil poklican sinoči ob 16.30 v avdienco k kralju, ki mu je dokončno poveril mandat za sestavo nove vlade. Mandatar je sestavil vlado že sinoči, po prejemu izdane sile. Sestavljena je takole: Predsedstvo in zunanje zadeve dr. Kioseivanov, notranje zadeve rezervni profesor Nedev, prosveta prof. Filov, pravosodje Mitazov, vojska general Daskalov, delo in gradbe inž. Vasiljev, promet Zagorov, poljedelstvo Bagria- nov, gradbi inž. Vasiljev, promet Zagorovski. Razen ministrov prav- no, dela, gradb in prometa so vsi osta- li zadržali še dalje svoje dosedanje por- tefolije. Nova vlada je nadstrankarska in bo nadaljevala politiko stroge nevtralnosti.

CARIGRAD, 24. oktobra. Exchange Telegraph. V vsej Turčiji, pa tudi drugod po Balkanu, zasledujejo z velikim zani- manjem razvoj bolgarske vladne krize, ker je od tega odvisno bodoče stališče Bolgarije do balkanske zveze. Posebno je na rešitvi krize interesirana Romunija, ki se boji, da bi utegnili Bolgarija kreniti na pot, ki bi bila v nasprotju z romun- skimi interesi. Z največjo zaskrbljenostjo zasledujejo v Bukarešti zlasti simpatije, ki se pojavljajo v delu bolgarskega jav- nega mnenja za sovjetsko Rusijo. Prav to pa daje na drugi strani zopet upanje, da se bolgarska vlada ne bo dala zape- ljati na pota, ki bi trenutno sicer morda obetala Bolgariji kake uspehe, ki bi pa nazadnje nujno vodila v propast.

Važna posvetovanja v Bukarešti

BUKAREŠTA, 24. oktobra. V zvezi s turško-angleško-francoskega pakta je romunska vlada po- klicala v Bukarešto svoje poslanike v An- kari, Sofiji in Beogradu. V nedeljo zve- ri je bila v tej zvezi izredna seja vlade. V njej se je izrazil poseben spomenik turške

vlade. Diplomatski krogi so prepričani, da se pripravljajo na Balkanu važni poli- tični dogodki. Velika važnost se prisoja skorajšnjemu sestanku med romunskim zunanjim ministrom Gafencom in turškim zunanjim ministrom Saradzoglom. Pripra- vo za ta sestanek pomenijo tudi romun- sko-turška trgovinska pogajanja, ki so že

v teku v Ankari. Romunska delegacija niha samo trgovinskih nalog, ampak tudi politične.

BUKAREŠTA, 24. okt. Stefani. Romun- ski listi pišejo o ustanavljanju novega balkanskega bloka. »Cuvent« je mnenja, da je položaj Italije na Balkanu edinstven že po tem, ker je postala tudi sama bal-

kanska sila. Stališče Italije ima v Romu- niji polno razumevanja. »Romania« piše, da bo Italija pripomogla k politiki zaupa- nja na Balkanu ter pritegnila k spora- zumnemu sodelovanju vse balkanske dr- žave. »Universul« dostavlja, da je Ro- munija zelo razpoložena za čimprejšnji podpis novega balkanskega pakta.

Sovjeti popuščajo nasproti Finski

MOSKVA, 24. oktobra. Havas. Vodja finske delegacije Paasikivi je v spremstvu finskega finančnega ministra Tanerja pri- šel v Kremelj včeraj ob šestih zvečer. V moskovskih diplomatskih krogih sodijo, da Rusija od Finske ne bo zahtevala Alandskega otočja, ampak samo obljubo, da teh otokov ne bo utrdila. Istotako Ru- sija najbrže ne bo zahtevala od Finske sklenitve kake vojaške zveze, marveč le neudeležbo Finske v morebitni vojni proti sovjetski Rusiji.

MOSKVA, 24. okt. Sinočnja druga seja

med finskimi in ruskimi državniki je tra- jala dve in pol ure. Udeležili so se je Sta- lin in Molotov ter Paasikivi ter finski finančni minister Taner, voditelj finske delavske stranke. V diplomatskih krogih mislijo, da se stvari obračajo na bolje, ker je bil sestanek med voditelji obeh dr- žav in ne med eksperti. Rusija ne bo za- htevala od Finske, da ji dovoli namesti- tev vojaštva; nadalje ne bo zahtevala Alandskega otočja, pač pa bo stavila za- htevo, da se to otočje ne utrdi. Dobila pa bo nekaj manjših finskih otokov.

Pred pričetkom ameriških dobav zaveznikom

NEW YORK, 24. oktobra. Vse zanima- nje ameriškega javnega mnenja je sedaj osredotočeno okoli nevtralnostne debate v senatu, o kateri se pričakuje, da bo že ta teden končana, in sicer v smislu Roo- seveltovih predlogov glede revizije nev- tralnostnega zakona. V tem primeru se bo izvoz vojnega materiala v Veliko Bri- tanijsko in Francijo lahko pričel že takoj po 1. novembru. V ameriških tovarnah za letala je pripravljenih že veliko število dvomotornih bombnikov in drugih avio- nov za izročitev naročnikom v Evropi. Ta letala ne bodo odposlana v Evropo po morju, ampak bodo odletela v večjih skupinah čez Kanado in Grenland na An- gleško. Zdi se, da bo ta transport mnogo varnejši, kakor bi bil po morju, kjer bi transportne ladje lahko napadle nemške podmornice. Pilote in mehanike za te po- lete bo dala na razpolago Kanada, nekaj bo pa tudi ameriških prostovoljcev. Tu računajo, da bo dobavila Amerika Angliji in Franciji postopoma okoli 12.000 bojnih letal.

NEW YORK, 24. okt. Francija je naro-

čila in že tudi kupila v Ameriki 1500 do 2000 tovornih avtomobilov. Nadalje je naročila veliko količino vojaških čevljev. V kratkem bo Francija kupila tudi veliko količino konj. Francozi plačajo vse v go- tovin.

Preprečen atentat na Trockega

MEXICO CITY, 24. oktobra. Neki mla- di Španec Barrahan se je v nedeljo vtrho- tapil v hišo, v kateri stanuje Lev Trocki z namenom, da izvrši nanj atentat. V hišo je prišel pod pretvezo, da mora izročiti Trockemu neka sporočila generala Mija- he. Policija ga je prišla in zaprla. Zdi se, da je nameraval izvršiti atentat po naro- čilu kominterne.

LORD LLOYD PRI GENERALU FRANCU

MADRID, 24. okt. Reuter. Predsednik »British Councila« lord Lloyd je obiskal včeraj generala Franca. Sestanek se je izvršil v zelo pristržni atmosferi. General Franco je sprejel lorda v sobanah bivše- ga kraljevskega dvorca, 20 milj severno od Madrida. Lord Lloyd se bo danes vr- nil v London.

Načrti z vračajočimi se Nemci

z zamejstva preseljeni pripadniki nemških narodnih manjšin se bodo uporabili za ponem- čenje poljskih pokrajin na zahodu in jugozahodu

BERLIN, 24. okt. Dopisnik »Zürcher Zeit- ung« javlja iz Rima, da so zdaj dokončno načrt preseljevanja južnotirolskih Nem- čev. Dočim je po sporazumni pogod- bi, sklenjeni v baltskih deželah prosto- selitev Nemcev in so že izve- stne ukrepi, da bo 90—95% Nemcev za- seljeno stare domovine, bo v Italiji stvar Nemcev, če ne bo nanje izveden pri- kazen južnotirolskih Nemcev, ostali pa ni- hajno načrt, kako bi južnotirolske Nemce naselili v Beskidih in v zahodnem delu krakovskega okrožja. Izseljenci, ki bodo prišli iz doline Adige, naj bi služili

predvsem germanizaciji slovanskega živi- lja. Nemčija se neče zadovoljiti samo z vzpostavitvijo meje iz l. 1914. v Gornji Šleziji, temveč hoče na vsem tem indu- strijskem ozemlju ter še dalje do Kra- kova izriniti slovanski življenjski in ga na- mestiti z nemškim iz južne Tirolske. Tja do gorskega prelaza Jablonke naj bi se kompaktno naselili prisiljeni Nemci, Nem- čija hoče na vsak način preprečiti, da bi kdaj koli kasneje postalo industrijsko področje med Gornjo Šlezijo in Krako- vom, s prehodom širokih vrat, kjer se zliiva poljski element s češkim in slova- škim, razlog za nove korekture mej. Medtem se naglo dovažajo novi trans- porti baltskih Nemcev v Gdansk in Gdi- njo. Kraje, ki jih je zasedla ruska vojska

v Estoniji, so že Nemci povsem izpraz- nili, zdaj so na vrsti manjšinski otoki v notranjosti vseh treh baltskih držav.

RIM, 24. okt. V tukajšnjih krogih cenijo, da se bo iz baltskih držav izselilo 100.000 Nemcev. Vrednost njihovega pre- moženja se ceni na 12 milijonov zlatih mark.

BUKAREŠTA, 24. oktobra. Stefani. List »Semnanul« piše, da predstavlja vr- nitev Nemcev iz Gornje Adige v Nemčijo in ukinitve veleposestev na Siciliji dva velika dogodka za okrepitev enotnosti italijanskega naroda. Na gospodarskem področju bo Italija s tem lahko razvila še večjo delavnost.

Poslanstvo Samostojne demokratske stranke

Resolucija glavnega odbora SDS poudarja, da bo SDS ostala pobornik solidarnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev — Borila se bo s kmetjsko demokracijo za demokracijo cele države

Pod vodstvom novega predsednika SDS, g. min. dr. Srdjana Budisavljevića, je glavni odbor SDS ob zaključku svojega zborovanja soglasno sprejel resolucijo, ki se v izvlečku glasi takole:

Samostojna demokratska stranka je doživela do sedaj dve glavni fazi svojega razvoja in dela. Prva faza je od ustanovitve države 1918. do 1927., druga od 1927. do danes.

Prvo razdobje je označeno z delom za formiranje nove države, a v glavnem s pospeševanjem ene volje in ene duše. Pokojni Svetozar Pribičević je mislil, da se dá ta smoter najlažje in najhitreje doseči z unitarizmom na podlagi popolne demokracije. Proti temu prizadevanju sta se upirala na eni strani hegemonizem, a na drugi separatizem. Ko je Pribičević spoznal, da je hegemonizem v svojem jedru prav za prav separatizem, je osnoval s Stjepanom Radićem Kmetjsko-demokratsko koalicijo, da najprej na osnovi Vidovdanske ustave ustvari demokracijo v vsej državi.

Stjepan Radić pade, Svetozar Pribičević

umre v izgnanstvu. Oba zaradi te ideje. SDS in HSS sta nato 12 let nadaljevali delo ustanoviteljev KDK in samo tako je moglo priti do združitve demokratskih sil proti tendenci, ki je imela najmočnejši izraz v šestojanuarski diktaturi.

Čeprav ves državni problem ni rešen na osnovi sporazuma iz l. 1937. in ne tako, kakor so si ga zamišljali samostalci, vidimo vendarle trijumf misli Svetozarja Pribičevića in Stjepana Radića že v samem dejstvu, da sodeluje v vladi državne skupnosti tudi vodja Hrvatov in da je delno uresničen program KDK od l. avgusta 1928.

Tako smo sedaj na začetku tretje faze SDS. Menja se način dela, a poslanstvo ostaja: poslanstvo složnega dela in spravljanja v duhovni sklad narodnih individualitet Srbov, Hrvatov in Slovencev v državni celini, poslanstvo odbrane Jugoslavije ter nezavisnosti in svobode Balkana.

Izvršni glavni odbor SDS se bo v svojem pozitivnem in odgovornem delu, ravnanju se po ideologiji kmetjske demokra-

cije zavzemal za pravilno in pravično rešitev težav vasi in kmeta. Agrarna reforma, davčna reforma, občinska, kreditna, socialna in gospodarska politika, se mora voditi v interesu kmetjskega delovnega ljudstva.

V zunanji politiki bo SDS zastopala gledišče mednarodnega sodelovanja, a v tem času stališče stroge nevtralnosti.

SDS je po svoji preteklosti, po svojem sestavu in po svojem razumevanju pobornik sodelovanja in solidarnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev ter pričakuje od sporazuma demokratizacijo cele naše državne skupnosti v njeni končni preureditvi.

VODSTVO SDS

Na svoji seji dne 22. t. m. je glavni odbor SDS soglasno izvolil vodstvo stranke takole: Predsednik stranke: dr. Srdjan Budisavljević, predsednik izvršnega odbora: Večeslav Vilder, podpredsednik stranke: dr. Milan Kostić, dr. Hinko Krizman, Jovo Čorković in dr. Djuro Bošković. Za glavnega tajnika stranke je bil ponovno izvoljen Sava N. Kosanović.

Na zahodnem bojišču živahneje

PARIZ, 24. oktobra. Sinočnje francosko poročilo pravi, da so bile patrulje veliko aktivnejše zaradi lepšega vremena, ki je nastopilo na fronti. Tudi letalci so naredili veliko izvidniških poletov.

PARIZ, 24. oktobra. Poročilo francoske vrhovne komande od davi pravi, da v teku minile noči ni bilo nobene važnejše akcije na fronti.

PARIZ, 24. oktobra. Havas. Zatišje, ki je zavladalo na vsej zahodni fronti po 20. t. m. najbrž ne bo več dolgo trajalo. Že včeraj je bilo opaziti povečano aktivnost sovražnih patrulj. Danes je pa bil na prostoru med obema frontoma močan

ogojen vseh vrst orožja. Čete obeh tabarov so bile v neposrednem dotiku, streljalo se je močno iz pušk in strojníc. Kakor vedno je bilo najživahnejše na odseku zahodno od Saare. Ta prostor je že dobro znan iz prejšnjih dni, nemški generalni štab je tod in preko Saarbrückna tudi l. 1870. začel svojo ofenzivo v Francijo. Grebeni gora padajo tu strmo na prostoru 6 km ob Mozeli na sever, k nemskim položajem, kjer so strmine mnogo blažje. Tu so francoske pozicije dobro zavarovane in obvladajo daleč predse bojišče, na katerem je vsak nemški podvig že v naprej preprečen.

Hataj zavezniško oporišče

CARIGRAD, 24. oktobra. Pristanišče v Hataju, ki je bilo po turško-francoskem sporazumu letos priključeno Turčiji, se bo znatno povečalo in moderniziralo. Zadevna dela so se že pričela, in sicer s francoskim in angleškim kapitalom. V sporazumu s Turčijo hočeta napraviti Francija

in Anglija tam moderno pomorsko oporišče. Že lord Kitchener je v svetovni vojni izjavil, da predstavlja aleksandretska luka najboljšo oporišče za zavarovanje vseh vzhodnih obrežij Sredozemskega morja in s tem poti v Indijo.

Kontinentalna blokada Anglije?

LONDON, 24. oktobra. Tukajšnji listi poročajo, da se ukvarjajo v Berlinu z načrtom kontinentalne blokade Anglije. Ta blokada naj bi obstajala v tem, da bi se usmeril ves trgovinski promet nevtralnih držav preko Nemčije, ki bi potem mogla kontrolirati vso trgovino nevtralcev in onemogočiti vsake njihove trgovinske stike z Anglijo. V Londonu se te blokade ne boje, ako bi bila tudi uresničena, kar se jim pa zdi popolnoma izključeno. Velika Britanija ni prav nič odvisna od trgovanja z evropskimi nevtralnimi državami. Pa tudi v nevtralnih državah dvojimo v uspeh take akcije. Tako piše n. pr. norveški list »Dagbladet«, da se s tako akcijo Veliki Britaniji ne bi prizadejala nobena efektivna škoda.

LONDON, 24. okt. Po vesteh iz Amsterdamu namerava Nemčija organizirati kontinentalno protiblokado Anglije in Francije. Osrednji urad za to akcijo je

OGROMNE ZALOGE ZLATA V USA.

NEW YORK, 24. okt. Stefani. Zaloge zlata v USA so presegle vrednost 17 milijard dolarjev, kar znaša dve tretjini vseh zlatih zalog na svetu.

Vremenska napoved: Deloma oblačno in vetrovno. Včeraj je znašala najvišja temperatura 9,5, najnižja 1,7. Danes opoldne je bilo 12,8 stopinj C.

Borza. Curih, 24. okt. Devize: Pariz 10,13%, London 17,88%, Newyork 446, Bruselj 74,85, Milan 22,50, Amsterdam 236,70, Berlin 178, Stockholm 106,22%, Oslo 101,35, Kopenhagen 86,10, Buenos Aires 105.

Japonska želi vsestranska prijateljstva

TOKIO, 24. oktobra. Havas. Japonski zunanji minister je dal novo izjavo, v kateri je naglasil, da želi ohraniti Japonska dobre odnose tudi z Veliko Britanijo in Francijo, ako bosta ti spoštovali japonske življenjske interese. Prav tako pa si Japonska želi tudi sporazuma s sovjetsko Rusijo in normalne prijateljske odnose z Nemčijo, Italijo in Zedinjenimi državami Severne Amerike. Japonska se ne namerava vtičati v evropske in ameriške zadeve.

RUSI INTERNIRALI NEMŠKO MOŠTVO

MOSKVA, 24. oktobra. Havas. Agencija Tass poroča iz Murmanska: Na večer 23. oktobra je priplula tovorna ladja z nemško zastavo v zaliv Kola na severu Murmanska. Na ladji ni bilo ruskega pilota. S preiskavo je ugotovljeno, da gre za 5000-tonski ameriški parnik »City of Flint«. Parnik je vozil iz Newyorka v Manchester. Ustavila ga je neka nemška križarka in člani njene posadke so ga potem zapeljali v kolski zaliv. Nemška vojna ladja je smatrala njegov tovor, obstoječ iz žita, sadja, kož in drugega blaga (skupno 3700 ton) za kontrabando. Pristaniško poveljstvo v Murmansku je začasno pridržalo parnik, nemško posadko pa interniralo.

ODSTAVLJENIH JE VEČ NEMŠKIH GENERALOV

ZÜRICH, 24. okt. Odstavljen je nemški general von Hammerstein, ki je zavzel visok položaj v nemškem generalnem štabu, ter še več drugih generalov.

Angleži potopili nadaljnji dve nemški podmornici

Nemci uničili zopet dve angleški trgovski ladji in eno švedsko — Uničevanje morskih min s streli iz letala

LONDON, 24. oktobra. Reuter. Minister za letalstvo je izdal poročilo, v katerem naglašja, da sta bila v minilih dneh izvršena dva letalska napada na nemške podmornice. Prvi napad je bil v Severnem morju, drugi na Atlantiku. Angleški bombniki so prizadejali obema podmornicama veliko škodo, leteli so dalje časa v krogih nad mestom, kjer sta poškodovani nemški podmornici izginili in ju ni bilo več opaziti. Sodijo, da sta se gotovo potopili.

LONDON, 24. oktobra. Reuter. Pilot, ki je napadel neko nemško podmornico, javlja: Iz letala sem opazil nemško podmornico ter jo takoj napadel. Na podmornico je padlo več bomb, ki so eksplodirale tik periskopa. Podmornica se je postavila na rep in tonila. Naš opazovalec je opazil, kako je nastala pod vodo v podmornici druga eksplozija. Letalo se je spustilo še nižje, krožilo nad krajem zadetka in opazili smo na površni vode velike madeže olja. V morje je bila vrže-

na druga skupina težkih bomb, podmornica se je potopila in izginila izpred oči. Pilot izvidniškega letala, ki je izsledil drugo nemško podmornico, je prav tako poročal, kako je bila že pri prvem napadu zadeta s težko bombo in se je potopila. Vodni mehurčki in veliki madeži olja so pričali, kje se je zgodila katastrofa za Nemce.

LONDON, 24. okt. Včeraj sta bili potopljene dve britski trgovski ladji in ena švedska. »Sea Venture« je bila potopljena od nemške podmornice ob severni škotski obali, 25 članov posadke je rešeni. Druga britska ladja je eksplodirala, 5 mož je rešeni, za drugih 14 pa se misli, da jih je rešila neka druga ladja, ki nima radijske naprave na krovu. Švedski parnik »Albania« je potopila neka nemška podmornica, dva mornarja sta se rešila, ostali so rešeni.

STOCKHOLM, 24. okt. Reuter. Po zadnjih vesteh sta se utopila dva mornarja švedskega parnika »Albania«, ki je

Litvanci korakajo v Vilno

KAUNAS, 24. okt. Reuter. Prve litvanske čete bodo že v teku dneva vkorakale v Vilno. Sovjetska komisija, ki je prispele v Kaunas, je pooblaščen, da preda mesto z okolico Litvancem. Takoj zatem bodo začeli razpravljati o predaji organizaciji ruskih pomorskih operacij v Litvi.

Sklicanje francoskega parlamenta

PARIZ, 24. okt. Havas. Francoski parlament je sklican na izredno zasedanje v drugi polovici novembra. Predsednik vlade Daladier je v sporazumu s finančnim ministrom določil, da bo predlog novega preračuna predložen preračunskemu odboru sredi novembra.

Pomirjenje med Madžari in Slovaki

BUDIMPEŠTA, 24. okt. MTI. Madžarska vlada je sprejela predlog Slovaške, da s posebnimi pogajanjimi uredijo vsa vprašanja, ki interesirajo obe državi. Pogajanja se bodo začela takoj po zaključitvi trgovinskega sporazuma.

PAPEZEVA SKRB ZA POLJSKE CERKVE

LONDON, 24. oktobra. Reuter. Rimski dopisnik »Timesa« je izvedel, da je papež poslal nemški vladi noto v vprašanju po pravila cerkva, ki so bile poškodovane porušene med vojno na Poljskem.

RUSI ODKRILI HELIJ

RIGA, 24. okt. Stefani. Iz Moskve javljajo, da so na mnogih krajih v dobesednem bazenu odkrili vrsto zemeljskega plina, ki vsebuje velike količine helija, mnogo večje od onih, ki so bile doslej na prvem mestu in jih črpajo v USA.

DVIGANJE PODMORNICE »THETIS«

LONDON, 24. okt. Podmornica »Thetis«, ki se je pred petimi meseci potopila, je že nad vodo. Privlekli jo bodo na površje.

SLOVO ERIKA PHIPPSA OD PARIZA

PARIZ, 24. okt. Dosedanji angleški veleposlanik v Parizu sir Erik Phipps je zapustil sinoči Pariz. Na postaji so se sločili od njega člani diplomatskega korpusa in odličniki francoskega javnega življenja.

ZANE GREY UMRL

NEW YORK, 24. okt. V Kaliforniji je v 64. letu umrl znani pisatelj cowboyskih romanov Zane Grey.

GREISERJEVO IMENOVANJE

BERLIN, 24. okt. Hitler je imenoval gdanskega voditelja Greiserja za okrožnega vodjo v poljskem okrožju Varta.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREKA V MEHIKI

VERA CRUZ, 24. okt. V soboto je bilo zaradi iztiritve vlaka ubitih 40 potnikov. Dva vagona olja sta se vnela. Zaradi preknitve brzojavne zveze se je za nesrečo izvedelo šele danes.

bil najbrže torpediran in se je potopil. Rešeni člani posadke so bili prepelani v neko angleško pristanišče, kjer so dva morali poslati v bolnišnico.

BOSTON, 24. okt. Reuter. Senkal prispelo 38 brodolomcev z angleškega petrolejskega parnika »Emil Mignette«, ki je bil torpediran po nemški podmornici in se je potopil.

LONDON, 24. okt. Angleška rezervna letala, ki so pridružena konvoju angleških ladij skozi nemške mine. Opazila so 13 min ter dala signal z dimom. Eno letalo je streljalo iz strojnice na mino ter jo uničilo.

WASHINGTON, 24. okt. Havas. Po poročilih iz Paname se zanikajo uradne vesti, da so ameriške vojne ladje zaustavile nemški parnik »Havelland«.

EDINBURGH, 24. okt. Včeraj je bil zračni alarm nad Firth of Forthom, ker so opazili neko tuje letalo.

Novice

Nova zveza Prekmurja z ostalo Slovenijo

Pri Petanjcih je zgrajen čez Muro nov most, ki bo z novo cesto varen pred poplavi

V predvojnih letih je Prekmurje gosposko gravitiralo na madžarsko zaledje. Izevo s Štajersko je tvorila cesta iz Cankova in Radgono z radgonskim mostom preko Mure. Po prevratu je to mesto postalo nemška last. V območju Prekmurja je bil zgrajen edini most v državi, ki je prenašal vso težo prometa na steklo po slabih cestah. Brod v Petanjcih ni zmozel prevelikega prometa in je bil slabo nadomestilo za potrebni most. Banovina je lani sklicala licitacijo za zgradnjo prepotrebne mostu v Petanjcih. Podjetje »Slograd« je pričelo z deli, ki so naglo napredovala.

Most, ki je bil pred kratkim dograjen, dolga 104 m, ima tri odprtine z dvema podpornikoma. Ker struga ob Muri naravnost in navzdol še ni bila regulirana, so izvedli močne opornike ob obeh straneh. Podporni stebri slone na 8 m globokih temeljih z visokimi zagatnimi stenami iz železnih plošč. Temelji podpornikov so 8 m pod dnem struge, na 74 po 30 cm

debelih in 10 m dolgih pilotih. Poplavne katastrofe mostu ne bodo mogle prizadeti. Most se dviga 6.55 m nad normalno vodno gladino Mure. Širina mostu je 6.50 m. Gradnja mostu je stala 2.640.000 din.

Sporedno z mostom je bila zgrajena nova 1030 m dolga cesta, ki tvori direktno zvezo iz Petanjcev preko novega mostu in se pri Radencih zveže s staro banovinsko cesto. V območju cestnega nasipa je že skoraj povsem zgrajenih 5 manjših mostov. Vsa premostitev Mure in poplavnega ozemlja s cesto vred bo stala nad 6.000.000 din.

Prekmurje bo tako dobilo boljšo zvezo z ostalo Slovenijo. Treba bo izboljšati in izpopolniti še cestno omrežje, ki se steka na novi most. Delavstvo je imelo pri gradnji lep vir dohodkov. Zaposlenih je bilo nad 100 delavcev. -jh.

Proti draginji, brezvestnim špekulantom

V zvezi z uredbo o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije je trgovinsko ministrstvo predpisalo pravilnik o reviziji kartelnih sporazumov. Poslej morajo karteli javiti 10 dni pred razpravljanjem vse predloge, o katerih nameravajo razpravljati. Tako bodo morali karteli javljati trgovinskemu ministrstvu vse predloge glede spremembe cen, tarif, pogojev prodaj in nabav. Trgovinski minist-

ster bo prepovedal vse sklepe kartelov, ki ne bodo priglašeni trgovinskemu ministrstvu. Obenem se bo v trgovinskem ministrstvu ustanovil poseben odbor za revizijo kartelnih sporazumov. Člane tega odbora bo postavljali in razreševali trgovinski minister. Ta odbor bo pregledal vse kartelne sporazume, če so pravilno registrirani.

Temelji našega prijateljstva z Italijo

Prvi in glavni temelj je gospodarski in obojestranski interes. Če se po svojem prirodnem bogastvu v marsičem izpopolnjuje Italijanski pridelki in izdelki lahko Italiji z najboljšimi na svetu. Jugoslovansko meso in les sta Italiji najbližje, zato ju bo skušala pridobivati iz najbližje države. Že to kliče po medsebojnem prijateljstvu.

Drugi temelj je volja do prijateljstva, ki je ne manj potrebna, ne na tej, ne na oni strani Jadrana. Tretji temelj je občutek sosedstvene med obema državama. Ta temelj ni bil zmerom trden, ker je bil izpostavljen in valovom menjajočemu.

ga se javnega mnenja. Novinarji, pisatelji in slikarji, kiparji, pevci in igralci so zadnje čase zastavili vse sile za poglobitev medsebojnega spoznavanja. Delo v tem najvažnejšem področju bi ne smelo nikoli zastati.

Po notranjem sporazumu v Jugoslaviji se je ta država približala utrditvi, ki že dolgo osrečuje Italijo. Nadejati se je, da obdržijo vsi doseženi temelji prijateljstva med Italijo in Jugoslavijo svojo polno veljavo ter da se k sedanjim pridružijo še drugi, piše znani naš književnik prof. dr. Budal v zadnji številki revije »Ital-Jug«.

žganja in nekaj nato še v klet posestnika Ivana Lamuta 24letni Franc Meglič iz Podpeče in 27letni Franc Zigart z Došgega vrha. Zadnjemu sta fanta odnesla večje količine vina. Oba sta vrh tega še pobegnila z orožnih vaj.

o Vlomi v tabernakelj. Neznani tat je vlomil v župno cerkev v Zgornji Besnici pri Kranju ter odnesel iz tabernaklja monstranco ter ciborij s posvečenimi hostijami.

o Velik požar v Kjučarovecih. Pesest. Sagaju v Ključarovecih je zgorela stanovanjska hiša z gospodarskim poslopjem. Skoda znaša preko 50000 din.

o S kemikalijami se je zastrupil 24letni delavec tekstilne tovarne v Kranju Martin Remec. Bil je zaposlen v tiskarskem oddelku Jugobruna, kjer sta se nedavno zastrupila dva mlada delavca, ki še sedaj nista okrevala. Remec je med prevozom v bolnišnico podlegel zastrupljenju.

n 950 gramov težka hruška je zrastle v sadonosniku Irgovca Slavka Popovića v Beočinu.

n Angleži so zaplenili že dva parnika z boksitom. V industriji boksita je bilo zadnje čase odpuščenih že do 1300 delavcev, vsega pa je bilo zaposlenih 2000 delavcev. Kriza je nastala zaradi izvoza boksita, ki se je pošiljal zvečina po morskem poti v Nemčijo. Zaradi angleške blokade pa je ta izvoz onemogočen. Angleži so doslej zaplenili že dva naša parnika, ki sta prevažala boksit. Za suhozemski prevoz pa so preveliki stroški, primanjkuje vagonov.

n Obisk tužcev je nazadoval zadnji mesec v Dubrovniku za 15 odstotkov.

Redukcija v splitskih ladjedelnicah

Splitske ladjedelnice so zaradi pomanjkanja naročil pričele odpuščati delavstvo. Posredovale so oblasti, ki so dosegle, da bodo ladjedelnice obdržale na delu 550 delavcev in se to število ne sme znižati. Do redukcij je prišlo zaradi pomanjkanja tujega materiala in zaradi po-

ZAKAJ JE BILO PODRAŽENO MILO

Tovarne mila imajo velike težave z dobavo sirovin iz prekomorskih krajev. Za majhno količino domačih sirovin se mora plačati višja cena. Letošnji uvoz potrebnih sirovin je bil za 70% manjši od lanskega. Dobavke so ob začetku vojne ostale v raznih pristaniščih, milarne so morale zato podražiti ceno pralnemu milu, piše »Industrijski kurir«.

PRIJETA ROPARSKA NAPADALCA

Dupleški orožniki so izsledili dva napadalca, ki sta nedavno napadla 18letnega delavca Alojza Ornika iz Sp. Dupleka, ko se je vračal domov iz kožuhanja. Fanta sta priznala, da sta Ornika pretepla, zanikala pa sta, da bi mu odvzela plašč in 50 din gotovine.

Celje

c Mestno poglavarstvo v Celju opozarja rezervne oficirje in druge vojaške obveznike v območju mestne občine celjske da takoj prijavijo vojaškemu uradu mestnega poglavarstva vsako spremembo bivališča in naslova.

c Seja mestnega sveta celjskega bo v petek ob 18. v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu so poročila odborov in volitve upravnega odbora Mestnega avtomobilskega podjetja.

c Novi grobovi. V javni bolnišnici v Celju sta umrli 13letna posestnikova hči Marija Krivčeva iz Zetala in 42letna krojačeva žena Ana Kragelj iz Teharja. Na Dobravi pri Celju je umrl sinček cinkarniškega delavca Ivan Romih.

c »Celjski grofje«. Jutri ob 20. bo v mestnem gledališču drugo gostovanje mariborskega Narodnega gledališča. Upričijo bodo Bratko Krefla dramo »Celjski grofje«. Za neabonante se dobe vstopnice v Slogovski tiskovni zadrugi.

c Pred okrožnim sodiščem se je zagovarjal 42letni mesarski pomočnik Franc Pečnik, ki je 4. avgusta t. l. obstrelil z lovsko puško svojega stanovaljca Vinca Plešnika v Smartnem ob Paki. Med Pečnikom in Plešnikom je prišlo omenjenega dne do prepira zaradi odpovedi stanovanja. V prepiru je Plešnik udaril Pečnika z nekim krepelcem. To je Pečnika tako razjezilo, da je zgrabil za lovsko puško in ustrelil s šibrami v desno stran Plešnikovih prs. Sodišče je obsodilo Pečnika na tri mesece strogega zapora.

c Umor v Brežicah pred sodiščem. Danes ob 8. se je pričela pred sodiščem v Celju razprava zaradi umora proti Francu Cirenskem. Cirenski je pred nekaj meseci v okolici Brežic umoril prevžitarico Lapuhovo iz Brežic. Senatu predseduje s. o. s. g. Božič.

Pluj

p Iz vinorodne pljuške okolice Halez. Trgatev je opravljena. Vinogradniki so z letino dokaj zadovoljni. Večina je sicer nabrala amanj kot običajno, zato pa letošnji pridelek prekaša pridelke iz prejšnjih let. Povpraševanje po vinu je malenkostno. V predelih, kjer je manj zlahkne trte in več šarnice, je vinska trgovina na mrtvi točki. Manjši vinogradniki, ki jih posebno tlačijo vse polno potreb pred zimo, prodajajo vina po sramotnih cenah od 1.50 din dalje.

VISOKE PEČI ZA SUROVO ŽELEZO

Privatni naš kapital se intenzivno zaleže za gradnjo novih visokih peči za železo. Povod temu je pomanjkanje železnih surovin v državi. Nova visoka peč v Zagrebu je že razprodala vso zalogo, namerava »La Dalmatienne« postaviti šibeniku visoko električno peč za železo. Tudi v okolici Beograda bo postavljen in valovom menjajočemu.

Moramo ljubezen sejati, če hočemo ljubezen žeti.

Sestanek v Ljutomeru

Pod gornjim naslovom je priobčilo »Jug« dopis v katerem dopisnik pravi, da je sestanek v Ljutomeru organiziral jaz. Da je javnost ne bo napačno informirana, Vas prosim, da priobčite sledečo izjavo:

Solicatelj Ljutomerskega sestanka je bil dr. Pavel Horvat iz Male Nedelje, bivši kandidat na listi dr. Mačka. Ni mi znano, da je vse povabil na sestanek, vem s povabil nanj tudi svoje politične prijatelje iz raznih krajev Slovenije. Na sestanku, ki so se ga udeležili zastopniki političnih struj, sem opazil tudi g. dr. Dobovišek, ki ga do tega dne nisem imel poznati. Dr. Dobovišek je bil v Ljutomeru že prej. Sestanka sem izvedel kot opazovalec s striktno določenim namreč, da vlada med zbornim slovenskega kmečkega gibanja tudi izvestna zmeda in nezadovoljstvo s slovenskim vodstvom SKS, sem navzven izražal po vzgledu Hrvatov sistematiziranja slovenskega kmečkega gibanja kot legitimni predstavniki svojega gibanja na kompetentnem mednarodnem prizorišču. Odločno odporam podtikanja v dopisu, ki imajo namen prikazati me pred javnostjo kot borbo, bo vedel, da sem in bom v Ljubljani, kjer gre za konstruktivno političnega slepomiselnosti, intrigantne in hinavščine ne poznam. To je bilo v Ljubljani, v kateri se nahaja danes naš narod. Njim velja vsa naša borba.

Mr. Fedor Gradšnik.

Občni zbor Zveze slovenskih fantov in dekliških krožkov

in dekliških krožkov je bil preteklo nedeljo v franciskanski dvorani v Ljubljani. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da ima Zveza včlanjenih 375 delevnih odsekov, ki so organizirani v 39 okrožjih. Pri volitvah so bili izvoljeni za predsednika Zveze dr. Stanislav Žitko, dočim so bili v vodstvo mariborske podzveze izvoljeni Silvo Černetič, Mirko Gerardič, dr. Jože Jeraj, Tone Klasinc, dr. Jakob Rihter, Franjo Sekolec, dr. Franc Žebot in dr. Jože Žitnik, v vodstvo celjske podzveze pa Miha Benedičič, Anton Janežič, Rupert Kompan, Ivan Lah, Jože Mavčec, dr. Ivan Pintarič, Tone Vrabl, Vanči Vrabl in Slavko Zupan.

o V Ljubljani je umrl šef-zdravnik državnih železnic v pokolu dr. Ivan Geiger. o 10 novih pilotov. V Ljubljani je napravilo izpit 10 gojencev pilotske šole ljubljanskega Aerokluba. Vsi so položili zrelotni izpit s prav lepimi uspehi.

o Ogenj v Slovenjgradu. Zagovina je začela goreti na dvorišču hotela Suler v Slovenjgradu. Ogenj pa so kmalu opazili. Gasilski četi iz Slovenjgradca in Starega trga sta požar po enournem gašenju pogasili.

o Nasilna mladeniča. V Ljubljani pri Poljčanah sta nasilno vdrla k posestnici Mariji Horvatovi ter zahtevala pletenko

Lutkovna gledališča drugod in pri nas

Mnogi danes lutkarstvo kot umetnostno panogo s predsodki odklanjajo, ker ga presoja po nekaterih potujočih gledališčih, ki so igrala na sejmihi in zabaviščih. Res je, da je lutkarstvo takih potujočih gledališč brez umetniške vrednosti. Na njihov račun je moral pravi lutkovni oder že mnogo utrpeti.

Za lutkarstvo se zdaj zanima sokolska mladina. Po vseh večjih krajih se snujejo lutkovni odri. Vprizorjene lutkovne igre so pokazale, da je lutkarstvo eno izmed najuspešnejših vzgojnih sredstev. Ptujski mladi lutkarji so v letošnjih počitnicah tablorili s svojim odrom na deželi. S številni mi uprizoritvami so privlačevali tudi odrasle. Vabili so jih, naj še pridejo. Začetki lutkarstva segajo v pradavnino. Razširjeno je bilo med vsemi kulturnimi narodi. Že pračlovek je po duplinah iz lesa in kamna oblikoval stvari, ki jih je videl krog sebe.

Polagoma je dobila lutka mističen pomen. Zasluga lutke je, da niso več dajali

umrlemu v grob hrano, orožje, nakit, živali itd. ampak slike in lutke iz najrazličnejšega materiala. V Indiji, kjer je še danes lutkovna igra edina zabava naroda, so poznali lutkovne igre že pred 2000 leti. Japonska je klasična dežela lutkarstva. V njihovem lutkovnem gledališču igrajo ljudje in figure, ki nudijo popolno nadomestitev za žive igralce. Današnje njihove lutke so mehanično dovršene. Vodijo jih tudi določeni mehaničarji.

Tudi pri starih Grkih in Rimljanih so bile priljubljene lutkovne igre. Rimljani so uporabljali v svojih komedijah in igrah znan lik Manduks kot strašilo neposlušne in poredne dece. Pri Germanih segajo sledovi lutkarstva v poganske čase, ko so še oboževali domače bogove. V Franciji so igrali lutke v srednjem veku veliko vlogo pri pobožnih igrah, procesijah in v cerkvah. Vsak narod si je izdeloval svojevrstne lutke, ki so se izpopolnjevale, kakor se je razvijala kultura dotičnega naroda. Tako smo dobili umetniško iz-

popolnjene lutke današnje oblike. Med Slovani zavzema danes češko lutkarstvo odlično in prvenstveno mesto, ki šteje preko tri tisoč lutkovnih gledališč. Rusko lutkovno gledališče se lahko ponaša, da je najstarejše od vseh današnjih lutkovnih gledališč. Rusi so strastni gojitelji ročnih lutk. Njihova vodeča in popularna komična figura je Petruška. Sovjeti imajo danes celo za svoje vojaške redne lutkovne predstave, s katerimi zabavajo in vzgajajo vojaštvo.

Jugoslovani smo se začeli baviti z lutkarstvom šele po svetovni vojni. Lutkovna gledališča v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu so morala po kratki dobi prenehati, primanjalo je gmotnih sredstev. Nato se je zavzel za lutkovno gledališče Sokol. L. 1927 je bil ustanovljen prvi sokolski lutkovni oder na Tabornu v Ljubljani. Od takrat se je pričelo lutkarstvo tudi pri nas naglo razvijati. Danes šteje mo v vsej državi okoli 500 lutkovnih odrov. Lutkarji imajo tudi svoj strokovni list.

Zanimivosti

Po kraljevskem sijaju - predsednik republike

Kronanske slavnosti Habsburžanov v Bratislavi — Zdaj bodo tam izvolili dr. Tiso

Bratislava ali Bretislava, Prešporok, Pressburg, Požun in Poszony ali kako že to prestolnico Slovakov imenuje v stoletjih njenega razvoja, je imela zgodovini večkrat odlično vlogo. Bili so tisti, ki so se kraljevski sijaj vladarja osredotočil v njeni sredini. Posebno

POKOJNI PATER HLINKA,

velikotič slovaškega gibanja za osamosvojitve

Primerilo to v času, ko je kralj in cesar Ferdinand po osvojitvi Budina od Turkov, povzdignil Bratislavo za prestolnico in kraj kronanja. Tu je bil 1526 izbran Ferdinand za ogrskega kralja in od tedaj dalje je ogrski parlament zasedal v Bratislavi. Sem je bil prenešen kraljevski dvor, tu so se naselili vojvode, mestni svetniki so bili razni državni uradi.

Prvo kronanje je bilo v Bratislavi 1. 1563. Dne 8. septembra tega leta je bil kronan za ogrskega kralja Maksimilijan II., sin Ferdinanda, ki je pred madžarskim plemstvom položil prisego na zvestobo. Od 1663. do 1830. je bilo kronanje v Bratislavi 12 moških in 8 ženskih habsburške hiše.

Kronanja so se izvedla vselej z največjo slavo. Najsvečanejša kronanje je bilo leta 1572, ko je stopil na prestol kralj

Rudolf I., dalje 1608, ko je Matija II. prisilil Rudolfa k odstopu. Povsod, kjer je šel sprejeto, so metali uradniki državne blagajne med ljudi srebrne novce. Med gledalci so se vnele prave bitke za denar, ki so ga sipali iz vreč. Na ulicah so bile položene široke rdeče ali pa zelene preproge, ki so bile po obhodu raztrgane na koščke. Vsak je hotel odnesti košček

blaga za spomin na dom. Popoldne so bili plesi in ljudske veselice v raznih delih mesta. Vino je teklo kakor v potokih, za ljudstvo so pekli velike kose mesa.

Pred nekaj več kakor sto leti je videla Bratislava zadnjič takšne slavnosti. Po vrsti kraljev in cesarjev bo zdaj dne 26. t. m. izbran v mestu ob Donavi za predsednika slovaške republike dr. Tiso.

Knickerboker o nemških vojnih načrtih

V »Paris Soir« piše ameriški novinar Knickerboker, da »bo Nemčija že v bližnji bodočnosti zasedla Nizozemsko«. Načrt Berlina je po njegovem mišljenju naslednji:

Po zasedbi Nizozemske bi uredili Nemci tamkaj velika letalska oporišča za svoje bombnike. Na diplomatski način bi skušali preprečiti posredovanje Belgije. Nato bi Nemci z vsem razpoložljivim letalskim silami napadli angleška indu-

strijska središča, pred vsem tovarne za letala in ladjedelnice. Istočasno naj bi Rusi vdrl v Afganistan in od tod napadli Indijsko mejo. Franciji bi dali Nemci vsa zagotovila, da je ne bodo napadli in bi jo skušali tako pridobiti za separatni mir. Če pa bi Francozi nemški predlog odbili, bi napadla Nemčija z vso kopno vojsko njeno mejo ter skušala obenem doseči Pariz preko Belgije in Švice.

Dominion angleške Zahodne Indije?

V začetku avgusta so se razširile vesti, da namerava Velika Britanija svojo kolonialno posest v Zahodni Indiji, otočje blizu Srednje Amerike, pretvoriti v dominion, ki bi obsegal Jamaiko, Trinidad, Windwardsko in Lewardsko otočje, skupino Bahamskih otokov ter Britski Honduras v Srednji in Britsko Gujano v Južni Ameriki.

Na zupaj bi bile te dežele precej oddaljene ena od druge. Dalje imajo zelo mešano prebivalstvo raznih ras. Mnogo je že bilo v teh deželah uporov proti

farmerjem. Anglija se nadeja, da bi centralizirana oblast v dominionu ublažila te spore, obenem bi se pa Velika Britanija iznebila odgovornosti za neljube ji reči.

Jamaika je največja angleška kolonija na tem področju. Na 1 milijon črncev pride tu 18.000 belcev, ki tvorijo vladajočo kasto. Otok daje banane, sladkorni trs, kavo, kokosove orehe, kopro, razne dišave, rum in južno sadje. Uvoz Zedinjenih držav v te kraje je padel v zadnjih letih od 47 na 17% v korist Anglije in Kanade.

Sloni in kamele za jesensko oranje

Evropska vojna je prizadejala tudi živalske vrste. V Parizu in Londonu so iz živalskih vrtov odstranili prijatelje obiskovalcev in jih premestili na deželo. Veliki Hagenbeckov živalski vrt pri Hamburgu ima pa v ograjah še vse prebivalce. Vrt so opremili z varnostnimi napravami pred žračnimi napadi. Za dvojnimi, močnimi žičnimi ovirami so

zveri dobro zaščitene. V primeru nujne potrebe nameravajo nekatere zveri izročiti ruskim zverinjakom, kjer bi bile varne pred sovražnimi bombami. Kasneje bi dala Rusija v zameno živali, ki jih v Nemčiji ni, a jih je v Sibiriji v izobilju. Slone in kamele iz Hagenbeckovega živalskega vrta so letos vse vpregli za jesenska poljska dela v Nemčiji, da nadomestijo sile, ki so uporabljene v vojni.

NAVAL TUJCEV NA UNIVERZO V LIPSKEM

Kljub vojni v Nemčiji se je prijavilo letos nenavadno mnogo italijanskih, japonskih, bolgarskih, španskih, kitajskih in egiptovskih študentov, posebno za medicinsko fakulteto v Lipskem.

Maščevanje je kakor tiste oslajene stvari, od katerih ostaja v ustih grenek okus. (Lemartine.)

V potu svojega obraza

(Židovski humor)

Peljeta se dva Žida po željeznici in ker je vožnja zelo dolga si krajšata čas s pripovedovanjem. Menila sta se tudi o poslih in življenju, pa de eden izmed njiju:

— Jaz sem, bog ne daj nikomur drugemu, siromašen človek. Ne razumem samo, zakaj pravi sveto pismo: Siromak je podoben mrtvecu! To ni točno, ker mora siromak prav tako jesti, kakor vsak drug človek. In ker mora jesti, mora tudi delati. Zato delam, dobro me poslušajte — kakor živina. Čevljar sem, ves dan sedim na svojem trinožniku in se potim, da je neznosno. Kljub temu se komaj preživim z dohodb. In kakšen posel imate vi?

— Moj posel je malo drugačnejši. Zame se pote drugi ljudje, jaz pa živim od njihovega znoja.

— Eh, kaj takega bi jaz ne mogel trpeti. Kaj ne piše sveto pismo: V potu svojega obraza si moraš prislužiti svoj kruh. To pomeni, da se mora vsak sam potiti za svoj kruh, a ne drugi zanj.

— Naj piše sveto pismo kar hoče, zame se ipak drugi znoje. Čemu bi se jaz znožil, če se drugi zame? In čim več ljudi se pri meni poti, tem bolj je zame. Kaj me briga sveto pismo!

— To pomeni, da ste nekaj izkoriščevalec drugih. Najbrž imate kakšno tovarno, pa izmoggavate svoje delavce. Koliko delavcev je v vaši tovarni?

Drugi se nasmehne in de:

— Tovarna? Hahaha! To je dobro, tovarna! Človek božji, vedi: sluga sem v parnem kopališču...

Student je najel sobo. Vse sta se pogodila z gospodinjjo, samo ključ od hišnih vrat ni hotela dati.

— Kako bom pa prišel ponoči domov? vpraša student.

— Hišna vrata se nikoli ne zaklepajo pred polnočjo!

— No, in kako naj pridem domov po polnoč? Kdaj se odpirajo vrata zjutraj?

Ko so zavezniške čete proti Napoleonu zasedle Pariz, je ruski car Aleksander prisostvoval neki dobrodelni prireditvi. Ko so pobirali darove, je pristopila s krožnikom k carju neka krasotica in ga poprosila za dar. Aleksander ji je dal zlatnik in ji pošepetal:

— To je za vaše lepe oči, gospodična.

Gospodična se je nasmehnila in ponovno prožila krožnik.

— Hočete še? je vprašal car.

— Da, veličanstvo, je odgovorila gospodična, zdaj pa prosim za siromake...

— Vedno pravim z Mussolinijem: Živi trajno v nevarnosti...

Portugalske žrtve iz svetovne vojne

V samostanu Santa Maria da Victoria blizu Borialhija na Portugalskem je urejeno majhno svetišče v spomin padlim vojakom v svetovni vojni. Semkaj romajo redno organizacije, društva in šolska mladina. V stekleni vitrini je tudi pismo Hindenbura s portugalskim prevodom. Portugalska je poslala med svetovno vojno 50.000 vojakov na flandrijsko bojišče. V veliki nemški ofenzivi pomladi 1.

1918 so naskočili portugalski oddelki sprednje čete Nemcev. Nepripravljeni na vojno tehniko, ki so jo imeli Nemci, so Portugalci utrpeli strašne žrtve. Vsa vojska je bila uničena in maršal Hindenburg je poslal potem portugalski vladi sporočilo, kako nesmiselno je, da se bore močje države, ki bi lahko bila nevtralna, na zahodni fronti.

de Vere-Stacpoole

BODNA LJUBEZEN MORNARJA ERICSSONA

ROMAN

48

Lovil je komaj nekaj časa, in že je imel toliko rib, da bi mu zadostovale za ves teden. Zvil je zopet vrstico in splezal na severno stran, da bi tudi njo spo-

ložit je ribe v zaprto mlako pod rav-

no in splezal spet v votlino.

nasprotju z drugimi votlinami ta ni

je iz ozadja, Ericsson ni stopal

je nadomda zmanjkalo, in Ericsson je

je zarezala to čudno svetlikanje, Eric-

je legel na trebuh in gledal čez rob

je spoznal je ribe, ki so se

je tako gledal v globino, se je ne-

je začela površina vode zganila, in voda

je začela odtekati z mrmrajočimi vzdih-

je odprl, da so mu medtem galebi

je odprl ribe. Cela jata se je vrešče pre-

pirala za plavajoči plen.

Zavzet je opazoval boj. Bilo mu je vseeno, kaj se godi z njegovimi ribami; lovil jih ni toliko zato, da bi jih jedel, kolikor iz dolgega časa. Ko so galebi pogoltnili zadnjo ribo in je bil prepri s tem končan, je vzel trnek in se vrnil v votlino.

Zopet ga je mamila ravnina, toda čeprav je vse jutro mislil na to, da je od tam mogoče videti Skarsstöd, se je tudi to pot premagal.

Počasi je začela preteklost, o kateri je še včeraj mislil, da je mrtva in pokopana, zopet oživljati in se buditi. Včeraj še, ko je njegova nesreča, ki mu je razdrla ves njegov svet, zasenčila vse ostalo, se mu je zdela Švala samo prikazen iz njegove mrtve prošlosti; danes pa je v njem zopet oživela, spregovorila, in takole mu je govorila: »Ljubiš me, in jaz še živim, toda nobenega čolna ni, ki bi te prepeljal k meni, in ko se Magnus vrne, bo prepozno, kajti potem mi bo vse povedal.«

Sedel je na pesek in gledal, kako se razpršujejo majhni valovi ob obrežju. Ali ji je Magnus že povedal? Vprašal se je, ne da bi prav vedel, kakšen odgovor naj si želi na to vprašanje. To bi bil boj med njegovo ljubeznijo do Švale in ljubeznijo do samega sebe.

Če ni zvedela resnice, potem jo bo deistvo, da jo je zapustil, zadelo v dno srca; čakala bo njegovega povratka, toda on se ne bo nikoli več vrnil; tedni in meseci in leta bodo prešla, in skrivnost njegovega bega ne bo nikoli pojasnjena; in ona bo vedela le eno: da jo je zapustil. Misel je bila prestrašna, da bi jo mogel misliti do konca.

Če pa izve resnico, ga bo sovražila; mogoče ga bo pomilovala, toda kljub temu sovražila. Drugače ni mogoče.

Poizkusil si je predstaviti, kako bi bilo, če bi bila stvar obratna. Če bi bila Švala prizadeta, kaj bi čutil on do nje, kako bi on ravnal?

Še pred tednom bi imel odgovor pripravljen, kakor da bi obrnil dlan. Zdaj pa, pod pritiskom resničnega dogajanja, sedeč sam na skalah, je moral odgovoriti svojemu vprašanju kakor svojemu bogu. Odgovoriti mora brez olepševanja ali prizanašanja, iz najskačnejše globine

svojega srca. Nasilno je poizkusil, odvrniti svoje misli od tega vprašanja; toda obležalo je na dnu njegovega srca in potrpežljivo čakalo odgovora.

Nato je vstal in si začel pripravljati obed, zavračeval je vse priprave, kolikor je le mogel, toda ko je bila jed gotova, se je je komaj dotaknil.

Vse, kar je počel tu, je bilo nesmiselno. Lovil je ribe, in vzeli so mu jih galebi, in bil je ravnodušen. Kuhal si je kosilo, samo da bi imel kaj početi, in ko je gotovo, se ničesar ne more dotakniti.

Včeraj mu je bila preteklost kakor gola prikazen, danes se mu zdi samo preteklost živa in sedanjost zgolj sen.

Šel je čez skale in vrgel ostanek kosila pticam.

Ko je gledal, kako se zopet pričkajo za grizljaje, je opazil daleč zunaj na obzorju dim parnika. To mora biti »Ingolf-jur«, ki odhaja iz Skarsstöda v Reykjavík. In na njegovem krovu je Magnus.

Sonce je viselo globoko nad večernim morjem, ko je Ericsson, ki je kadil in sedel pred svojo votlino, nenadoma odložil pipo in trenutek dolgo kakor slep strmел predse z globoko povešeno glavico.

(Dalje jutri.)

Kultura

Otvoritvena predstava ptujskega gledališča

Kakor je Hugo von Hofmannsthal moderniziral Sofoklejevega »Kralja Edipa« in ga s svojo predelavo primaknil k zahtevam današnjega gledališča, tako se mu je režiser Žižek približal v svoji odski zamisli. Za režiser te je postavil osnovo, katere značilnosti so tvorile antični okvir in vzdušje nekdanjega grškega gledališča. Saj se je od tedaj že toliko spremenilo v tehniki, formi in načinu izvedbe! Pa tudi vsebina in odnos posameznika ter družbe do nje. — Za to osnovo je uporabil oder, govoreči zbor, masko, kostum gesto in mimiko. S tako originalno izvedbo je istočasno dal delu tudi barvo. Sceno je Žižek tokrat rešil z okroglim lesenim odrom v približno tretjinski velikosti grškega. Zgradil ga je poševno, da je tako s perspektivo dobil vtis globine prostora, za publiko pa boljši pregled. Več pa tudi ni bilo potrebno.

Govoreči, oziroma pojoči zbor Tebancev so predstavljali dijaki Kerin, Marinček, Rakuš, Ribič, Vošnjak in Vrečko. Na zbor je režiser položil nekaj važnih momentov, ki izhajajo iz zgradbe. Le ško da, da oder ni dopuščal pomožitev govorečega zbora. Močneje bi učinkoval in s polnostjo bi v večji meri razgrel. Tako bi ne bil nekoliko prešibek trenutek, ko se glavni junak odloči za dejanje. Ta je izredno važen, ker se takoj nato iz njega začne dvigati vsa zgradba. Pri Sofokleju je ta vzpon v izredno hitrem stopnjevanju dejanja, okrog glavnega junaka, od igre katerega je itak vse odvisno. — Splošno je z zborom dosegel, da je med važne zaplete in prevese vidneje vtisnil snov v konfliktih. Z njim je na nekaj mestih dosegel celo značilnosti nasprotij. Zanimivo je bilo, kako je zbor z ritmičnim nastrojenjem izgovorjenega verza stopnjeval dramatičnost. Posebno tam, kjer je zbor uporabil, da je pripravil gledalca na sceno, ki je morala nastopiti, se je izkazal kot soustvarjajoč element. Značilnost miljeja pa je bila v stiliziranih gestah in načinu kretanja bleščeča rešitev.

S primitivnimi pripomočki, z oblanci in rjuhami je Žižek dal videz figur kakor da bi stopile z grške vaze. Posebno maska svečenika Teireziasa (Samec) je bila dognana, fiksiral jo je v tipiziranje. Škoda, da ni bila močnejša razsvetljava, maska kraljice Jokaste (Pfajferjeva) bi vse drugače izstopila; pa tudi vse druge. — Žižek je tokrat skombiniral celotno sliko z govorečim zborom, kostumi, masko in gesto. Pri tem je imel najboljšo oporo v ge. Žižkovi, ki je oskrbel koreografsko stran. Na znotraj pa je sceno gradil na oblikujoči moči igralca Wilhelma iz scen-skih nasprotij in na dramatičnosti, ki izvira iz značaja glavnega junaka. Tudi stranske vloge je strnil v glavno dejanje. Postave kot svečenik, Kreon (Prelog), sel (Fürst), pastir (Šober) in sluga (Kogej) so res manjše, toda vse sila karakterne, ker se v njih očituje vsebina. Posebno pri zapletih je to večje pokazal in za utemeljitev katastrofe.

Toda Kreon bi tu moral biti močnejši. Kot junak je postavljen zaradi čim večjega razgibanja glavnega junaka. Kako sijajno je to trčenje bilo s svečenikom! Samec se je tokrat igralski zelo dvignil. Toda le igralec kot je Wilhelm je mogel pokazati, kako se zareže tragičnost v glavnega junaka, postavljenega v tako usodno naključje. Imel je izredno težko nalogo. Vloga »Kralja Edipa« je eno samo sunkovito duševno nasprotje brez zunanjega izraza. Tu povprečen igralec hitro spodrsne v patos in deklamatorski ton. On pa je čisto nasprotno zadržano razkrival duševni boj, ko je tako vidno klesal svoj lik skozi karakter glavnega junaka v zadnje otenke. Oblikoval je dialog in zazvenela mu je beseda, kar priča o kulturi resničnega umetnika.

Predstava je nudila redek užitek. Če po mislimo, da razen Wilhelma vsi drugi sodelujejo le, kadar imajo čas, in da so tokrat bili mnogi prvič na odru, potem si tako igro lahko tolmačimo kot posledico resnega študija in vročega, nemirnega notranjega hotenja. Mnogo so pripomogli tudi dijaki, pa je zato tem večje zado-

voljstvo našlo njihovo sodelovanje v javnosti.

Kot običajno, so tudi tokrat manjkali mnogi, ki bi ne smeli. Saj pri kakem plehkem filmu ne izostanejo in tudi fjakarske dvoumnosti so jim ljubše. Bi naj vsaj poslali svoje uslužbenke, ki gotovo imajo več smisla, samo manj — denarja!

A. Debenak.

NAŠE BIBLIOFILSKE IZDAJE.

V Ljubljani je bila ustanovljena pred leti Bibliofilska založba, ki izdaja slovenske bibliofilske izdaje. Doslej je izdala samo naša najznamenitejša domača dela, sedaj pa pošilja v slovenski svet že prevode. Prvi tak bibliofilski prevodni tisk je češkega romantika K. H. Máche pesnitev »Maja«. Nikakor nočemo trditi, da ta umetnina bratskega češkega naroda ne zasluži tudi pri nas vsega spoštovanja, vendar se nam zdi, da je za tako majhen narod, kakor smo Slovenci, to nepotreben luksuz, ki je mimo tega še škodljiv za prodajo drugih knjig, ki so nam vsaj v najskromnejših izdajah nujne potrebne. Bibliofilska izdaja »Maja« stane 260 din! Za ta denar bi si kupec lahko nabavil vsaj pet drugih velikih knjig! Tako oteževanje slovenskega knjižnega trga z deli, ki jim — da ne bo kdo napačno razumel — ne odrekamo ne vsebinske ne bibliofilske vrednosti, je očitno škodljiva nujnim slovenskim knjižnim izdajam in slovenskim književnikom. Pomisliti moramo namreč, da še Nemci, ki jih je 90 milijonov, ne izdajajo bibliofilskih izdaj kar tako zaporedoma in še te le v nakladi do 500 izvodov, torej približno toliko kakor — Slovenci.

-r.

k Devetdesetletnica Chopinove smrti.

Dne 17. t. m. je minilo devetdeset let, kar je umrl veliki poljski skladatelj Frederik Chopin. Rojen je bil dne 22. febr. leta 1810., umrl pa je 17. oktobra leta 1849., star torej le nekaj nad 39 let. Po svojih nesmrtnih skladbah, po nešteti valčkih, mazurkah in polonezah je postalo njegovo ime znano vsemu kulturnemu svetu in dandanes prištevamo Chopina med največje glasbene genije vseh časov. Njegova domovina se je pripravljala na svečano proslavo te devetdesetletnice, tragični dogodki pa so jo preprečili. Glavna proslava bo zaradi tega v Parizu.

k Slika in kip hrvatskega pesnika Hanibala Lucića. Zbiratelj umetnin in stari Benko Horvat iz Zagreba je našel lani v Padovi v Italiji portret znanega hrvatskega pesnika Hanibala Lucića-Hvaranića, naslikan leta 1547, v 62. letu njegove starosti. To je edina slika tega znamenitega pesnika in po njej je sedaj akad. kipar prof. Kerdič izdelal Lucićev kip, ki bo postavljen kot spomenik v njegovem rojstnem mestu Hvaru.

k Plesalka Mia Čorakova v Ameriki. Hrvatska plesalka Mia Čorakova, ki je nastopala doslej v Parizu, je odpotovala s skupino Mjasinova na turnejo po Ameriki. S tem je pokopano upanje, da se bo vrnila v Zagreb.

k Slovenska mladina. Povečana in v lepši opremljeni stopila sedaj s svojo prvo številko v drugo leto srednješolske revije »Slovenska mladina«, ki izhaja v Ljubljani v uredništvu Iva Grahorja. Po uvodu »V drugo leto« objavlja odgovore, ki so jih poslali na anketo o slovenski mladini dr. R. Nahtigal, dr. Š. Sagadin in dr. D. Lončar. S. Klemen je napisal članek »Dediščina francoske revolucije«, V. Namoraš razpravlja o »Vprašanju sodelovanja med srednješolsko in kmečko mladino«, B. Kalan piše o M. Saltikovu-Ščedrinu, D. Jeram pa objavlja pesem »Večerna inspiracija«. V rubrikah razgovorov, mladina pri nas in na tujem, med knjigami, odmevi revij, z umetniških razstav, dokumenti, kulturni paberki in razno je zbranega še veliko aktualnega gradiva. Naročnina za vse leto znaša le 20 din. Uredništvo razpisuje tudi šest nagrad za tri najboljše pesmi in tri najboljše sestavke v prozi.

Sport

Razpis VIII. Pohorskega teka

SSK Maraton bo priredil v nedeljo 5. novembra VIII. Pohorski tek za atletepoedince in moštva trojic, s štartom ob 11. pri »Ruški koči« in ciljem pri »Pohorskem domu«. Proga je dolga ca 4700 m ter teče po glavni poti od starta do cilja. Pravico tekovanja imajo vsi člani klubov.

Moštva se sestavijo iz prvih treh na cilj prišlih tekačev. Vsak tekač prinese svojemu klubu število točk, odgovarjajoče zaslednemu mestu. Točke prvih treh se seštejejo ter zasede prvo mesto klub, čigar moštvo ima najmanj točk.

Nagrade prejmejo: Prvi: naslov »Prvak pohorskega teka za leto 1939« in posebno darilo; drugi: diploma; tretji: diploma, vsi ostali udeleženci priznanice. Prvo moštvo prehodni pokal zadruga »Pohorski dom« in diploma, drugo moštvo prejme diploma. Pokal so si osvojili dosedaj: leta 1936: SSK Maraton, Maribor; 1937:

SK Železničar; 1938 SSK Maraton. Za javne s prijavnino 5 din za osebo in 20 din za moštvo je poslali najkasneje do 27. oktobra do 12. na naslov: Smerdel Jože, Maribor, Gosposka 23. Poznejše prijave se bodo sprejemale proti dvojni prijavnini. Vzememo bo tekovanje po pravilih in pravilih JAS-a.

s V Severnem cupu, v katerem sodelujejo Svedska, Norveška, Danska in Finska, vodijo Švedi z 12 točkami, slede Norvežani z 11, Danci z 9, Finci z 2 točkami, pri čemer sta Norveška in Danska s 1 eno tekmo v zaostanku.

s Nemčija je dosegla v Sofiji tesno zmago nad Bolgari z 2:1. Sodnik g. V. Stefanov iz Beograda.

s Meddržavna nogometna tekma Rumunija — Madžarska v Bukarešti se je končala z remijem 1:1. Sodnik Italijan Dattilo.

Drobne novice

n Samostani — odlična zaklonišča. Poselne komisije za zaščito in obrambo prebivalstva pred zračnimi napadi so pregledale tudi samostane po Srbiji ter ugotovile, da bi bili samostani odlična zaklonišča pred zračnimi napadi v slučaju vojne. V samostanih bi lahko našlo zaklonišča okoli 100.000 ljudi.

n 3000 kg svinjine in jagnjetine so pojedli na sejmski dan v Trsteniku v Srbiji. Kraj je znano gurmansko mesto; kmet, ki pride na sejem, ne stopi poprej v krčmo, dokler ne kupi pečenja z ražnja.

n Poldrugi milijon dinarjev vredna knjiga se nahaja v sarajevskem muzeju. Gre za židovsko obredno knjigo »Hagado«, ki jo je prodala 1894 muzeju neka sarajevska židovska družina za 1500 forintov. Knjiga je iz 14. stoletja, izdelana je z roko na pergamentu in barvana. Angleži so ponudili za njo že 5000 funtov sterlingov.

n Ženske zahtevajo novi volivni zakon. Novosadsko žensko društvo je poslalo ministrskemu svetu obširen memorandum, v katerem zahtevajo ženske novi volivni zakon.

n Prekletstvo ožganja. Iz Petrinje javljajo, da je v tamkajšnji banovinski bolnišnici podlegel zaradi prekomernega uživanja alkohola 4letni Vaso Krnjajić iz Tremušnjaka, ki je s svojimi sovrstniki pil žganje. Mala žrtve je posledica neznošnih gospodarskih razmer. Letos niso

mogli kmetje razprodati obilnega sadnega blagoslova, pa so ga prekuhali v jagnje. Po nekaterih vaseh baje redko dolete treznega človeka.

n Poplave na Hrvatskem. Iz Ivanca Hrvatskem Zagorju javljajo, da so potoki prestopali zaradi zadnjega dežja, ki je bilo to zelo močno, brege, ter poplavljal cele doline.

n 2.05 metra visokega poljejskega stranskega imajo v Bosanski Dubici. Stranika imajo v Bosanski Dubici. Stranika se piše Stojan Curin ter je največji splošnik sploh, kar jih je v naši državi. V Curin premagati popreje marsikatero preko. V svetovni vojni se je boril na različnih frontah kot dobrovoljec.

— Nikoli nisem mogel razumeti faraonov, o katerih poročajo svetopisne knjige, kako je sedem suhih krav pojedlo sedem debelih, pa so vendar ostale suhe! — nekoč v družbi ugleden meščan.

— Da, tudi meni je bilo tako! — odrezal neki trgovec. Dokler se nisem poročil, nisem razumel teh sanj. Do poročila sem imel sedem blagajniških in drugih računskih knjig, a moja žena je imela samo malo knjižico za svoje in potrebe. Šeasom je ta mala knjižica vse moje knjige, a ostala je prava debela kakor prej. Od tedaj verjamem faraonove sanje...

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za oglas je din 6.—. Družbe, preklicali dopisovanja in ženitovanjski oglaš di 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglaš je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni časovni enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglaš se plačuje takoj pri naročilu. Oglasi, ki se vnosijo v pisnu skupaj z naročilom ali na po poštini položnici na čekovni račun št. 11.435. Za vsa pismena odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

Razno

Hišni posestniki in najemniki pregledite Vaše peči in štedilnike predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni ANTON RAJŠP. MARIBOR Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. 10276-1

NOGAVICE

(lastni izdelki), rokavice, volna, odeje, kose, zimsko perilo pletenine, nalcenejše »Mara«, trgovina A. Oset, Koroška c. 26 (poleg tržnice). 9879-1

Nepremojljivi HUBBRTUSI

in dežni plašči pri

„Lama“
Jurčičeva ul. 4

Prost ogled!

SEMENSKO PŠENICO ječmen in rž oddaja Kmetijska družba, Meljska c. 12. 10084-1

ZA GROBOVE

nagrobne križe, svetilke in razne druge potrebščine dobite pri tvrdki Justin Gustinčič, Kneza Koclja ul. 14. 10294-1

PUNČKO

zdrav. 3 tedne staro, dam za svojo. Naslov v upravi »Večernika«. 10333-1

PREMOG 100 kg Din 28.— Filipančič, Kopališka 10. 10339-1

Posesi

STAVBNA PARCELA

brez prahu, s sadnim in zelenjadnim vrtom, studentem in novo ograjo naprodati na Po-brežju. J. Krabat, Maribor, Grajski trg 4. 10334-2

HIŠA

15 minut od Kolodvora v Zavadni ugodno naprodati.

HIŠA

nosi brez stanovanje lastnika 1000 din mesečno. Naslov v upravi »Večernika«, Celje. 10329-2

Prodaj

MALI ŠPICELJ bele barve, se je zatekel. — Tržaška c. 20. 10327 11

RADI SELITVE

se prodajo: čevlji, stoli, sodček, voziček. Gregorčičeva 10-II, desno. 10328-4

Sobo odda

NA STANOVANJE in hrano sprejemem gospoda. Poseben vhod. Falež, Mlinska ul. 33. 10331-7

Službo dobi

MLADO DEKLE

sprejemem takoj za razpisatko. Železnik Valentin, Krmakov, Kopališka 2. 10335-9

ŠIVILJO

sprejemem. Prednost imajo prakso v trikotarji. Slovenska 26, Maribor. 10335-9

STALNA SLUŽBA

Kovači, luknarji in oblikovalci za izdelovanje kmetijske orodja se sprejmejo. Poslabe nasloviti na upravo »Večernika« pod »Železnika«. 10337-9

KROJAŠKEGA POMOČNIKA za fine velike komade sprejme takoj Male Ivan, Koroška c. 50. 10336-9

Službo išče

ŠIVILJSKA POMOČNIKA išče službo. Naslov v upravi »Večernika«. 10337-9

Sirite »Večernik«

Časopisni papir

zelo ugodno na prodaj
v uprav »Večernika«